

dotKOMUNISTIČKI MANIFEST¹

Bauk kruži globaliziranim svijetom - bauk slobodnih informacija. Snage globalnog kapitalizma stvorile su Svetu Alijansu pomoću koje se pokušavaju suprotstaviti ovoj opasnosti - Microsoft i Disney, Svjetska trgovinska organizacija, Kongres Sjedinjenih Država i Evropska Komisija.

Koji još zagovornici slobode u novom informacijskom društvu nisu optuženi kao pirati, anarhisti, komunisti? Zar ne vidimo da su oni koji se nabacuju tim epitetima jednostavno manipulatori koji svojim pričama o intelektualnom vlasništvu grčevito pokušavaju zadržati svoje privilegije za koje, u društvu što se nepovratno mijenja, nema nikakvog opravdanja? No, snage globalnog kapitalizma su svjesne da je Pokret za slobodu također postao sila i sada je došlo vrijeme da se u vlastitom Manifestu pred licem Svijeta razračunamo s tim bajkama o bauku slobodnih informacija i predstavimo vlastite poglede.

Vlasnici i stvaratelji

Pokret za slobodne informacije diljem svijeta najavljuje uspostavu nove društvene strukture koja se rađa na osnovi transformacije buržoaskog industrijskog društva posredstvom digitalne tehnologije, koja predstavlja njegov vlastiti pronalazak.

Povijest svakog dosadašnjeg društva jest povijest klasnih borbi. Slobodan čovjek i rob, patricij i plebejac, feudalac i kmet, cehovski majstor i šegrt, buržuj i proleter, imperijalist i kolonijalno podređeni, ukratko - ugnjetač i ugnjeteni stajali su jedan prema drugome u stalnoj suprotnosti, vodili neprekidnu, čas skrivenu čas otvorenu borbu koja je često završavala revolucionarnim preuređenjem cijelog društva ili zajedničkom propašću sukobljenih klasa.

Industrijsko društvo, nastalo kao izdanak globalne ekspanzije evropske moći koja je stvorila moderni svijet, nije dokinulo klasne antagonizme. Ono je samo uspostavilo nove klase, nove uvjete ugnjetavanja, nove oblike borbe umjesto onih starih. Epoha buržoazije samo je pojednostavnila klasne antagonizme. Cijelo društvo činilo se podijeljenim u dva velika neprijateljska tabora, u dvije velike klase izravno sučeljene jedna drugoj: buržoaziju i proletarijat.

No revolucija je manje-više izostala, a "diktatura proletarijata", gdje god da se pojavila ili tvrdila da se pojavila, pokazala se nesposobnom da uspostavi slobodu. Umjesto toga tehnologija je omogućila kapitalizmu da za sebe osigura određenu mjeru pristanka. Moderni trudbenik u razvijenim društvima napredovao je skupa s napretkom industrije, a ne tonuo sve dublje i dublje, ispod razine egzistencijalnih uvjeta svoje klase. Pauperizam se nije razvijao brže od rasta populacije i bogatstva. Racionalizirana industrija fordističkog stila nije industrijske radnike pretvorila u pauperizirani proletarijat, nego u masovne potrošače masovne proizvodnje. Podizanje životnih i kulturnih standarda proletarijata postalo je dijelom samozaštitnog programa buržoazije.

Tako opće pravo na obrazovanje i kraj industrijskog izrabljivanja djece prestaju biti dijelovi omraženog programa proletera-revolucionara i postaju standardima buržoaske društvene moralnosti. Kroz obavezno opće obrazovanje radnicima je omogućen pristup medijima koji ih mogu stimulirati na dodatnu potrošnju. Razvoj zvučnog zapisa, telefonije, pokretnih slika te radijske i televizijske difuzije promijenio je odnos radnika prema buržoaskoj kulturi mijenjajući pritom stubokom i kulturu samu.

Primjerice, glazba je tijekom cijele prethodne ljudske povijesti nije bila roba, nego u pravilu kratkotrajan društveni proces, koji se javlja na nekom određenom mjestu, i koji se "konzumira" ondje gdje i nastaje, od strane ljudi među kojima je podjela na potrošače i stvaraoce nejasna ili je uopće nema. Nakon pronalaska zvučnog zapisa, glazba je postala trajna roba koja se može transportirati na velike razdaljine i koja je nužno otuđena od onih koji je stvaraju. Kao potrošna roba, glazba je postala prilika za njezine nove "vlasnike" da omogućavaju dodatnu potrošnju, da stvaraju potrebe masa koje čine novu potrošačku klasu i da usmjeravaju njezine zahtjeve na način koji je za vlasnike najprofitabilniji. Isto se dogodilo i s potpuno novim medijem pokretnih slika, koji je u nekoliko desetljeća preustrojio prirodu ljudskih umnih sposobnosti, prisvajajući značajan dio (slobodnog) vremena svakog radnika da bi mu se poslale poruke koje navode na dodatnu potrošnju. Deseci tisuća takvih reklama vrtjelo se svake godine pred očima svakog djeteta, svodeći djecu, oslobođenu od opsluživanja proizvodnog stroja, na novi oblik ropstva: oni se sada prisilno novače za opsluživanje mašinerije potrošnje.

Tako su uvjeti buržoaskog društva postali manje skućeni, sposobniji da obuhvate bogatstvo koje su stvorili.

---

1 Radi se o doradenom hrvatskom prijevodu The dotCommunist Manifesta Ebena Moglena sa web sitea www.gnupauk.org - tekst je preveo Tomislav Medak.

Time je suzbijen apsurd epidemične hiperprodukcije koja se uvijek ponavljala na isti način. Više nije bilo previše civilizacije, previše sredstava za život, previše industrije, previše trgovine.

No buržoazija ne može postojati, a da neprekidno ne revolucionira oruđa za proizvodnju proizvodnje, dakle odnose proizvodnje, pa prema tome i sveukupne društvene odnose. Stalno revolucioniranje proizvodnje, neprekidno remećenje svih društvenih odnosa, trajna neizvjesnost i previranja, distingviraju buržoasku epohu od svih ranijih. Svi čvrsti, okoštali odnosi zajedno sa zastarjelim, sakraliziranim predstavama i shvaćanjima koji ih prate, bivaju pometeni, a svi novi odnosi zastarjevaju prije no što bi i mogli očvrsnuti. Sve što je čvrsto u trenu se pretvara u dim.

S uvođenjem digitalnih tehnologija, sistem proizvodnje za masovnu potrošnju podržavan "kulturom masovne potrošnje", rađa nove društvene uvjete iz kojih se rađa nova struktura klasnih antagonizama. Putem brzog usavršavanjem svih sredstava za proizvodnju i neograničene dostupnosti sredstava komunikacije, buržoazija uklapa u okvire civilizacije sve, pa i one najbarbarskije nacije. Niske cijene roba koje ona proizvodi i prodaje predstavljaju tešku artiljeriju što ruši sve Kineske zidove i pred kojom i ona najtvrdokorniji barbari puni mržnje prema strancima bivaju prisiljeni na kapitulaciju. Buržoazija prisiljava sve nacije da, ako ne žele propasti, prihvate njezinu kulturu i principe intelektualnog vlasništva; ona ih prisiljava da u svoje sredine uvedu ono što oni sami smatraju civilizacijom, tj. da one same postanu "buržoaske". Jednom riječju buržoazija stvara svijet prema svom vlastitom liku. Ali sama sredstva njene komunikacije i akulturacije omogućuju stvaranje različitih formi otpora koji su usmjereni protiv nje.

Digitalna tehnologija transformira buržoasku ekonomiju. Dominantne robe u sistemu proizvodnje - proizvodi kulturne potrošnje koji su istodobno robe koje se prodaju i upute radnicima što i kako da kupuju - zajedno sa svim drugim oblicima kulture i znanja u ovim uvjetima postaju roba s "nultom graničnom cijenom". I pojedinac i društvo u cjelini mogu imati koristi od kulturnih dostignuća: glazbe, umjetnosti, književnosti, tehničkih informacija, znanosti i svakog drugog oblika znanja. Barijere socijalne nejednakosti i geografske izolacije nestaju. Umjesto starih lokalnih i nacionalnih zatvaranja i autarkije uspostavljaju se veze raznih vrsta u svim smjerovima, nastaje sveopća međuovisnost ljudi, i na području materijalne i na području intelektualne proizvodnje. Intelektualne kreacije pojedinog naroda postaju zajedničkim vlasništvom. Moderno buržoasko društvo sa svojim odnosima proizvodnje, razmjene i vlasništva, društvo koje je uspjelo razviti svoja sredstva za proizvodnju i razmjenu do gigantskih razmjera, nalik je čarobnjakovom učeniku koji više nije sposoban kontrolirati sile podzemnog svijeta koje je probudio svojim činima.

Suočen s ovom promjenom, čovjek konačno biva prinuđen trezveno se suočiti sa stvarnim uvjetima svoga života i načinom na koji se odnosi prema pripadnicima svoje vrste. Društvo se sučeljava s jednostavnom činjenicom da u situaciji kada svatko može posjedovati bilo koju korisnu i/ili lijepu intelektualnu tvorevinu po cijeni za koju bi tu tvorevinu mogla posjedovati samo jedna osoba - a to je važno dostignuće našeg razvoja na području informacijsko-komunikacijske tehnologije - nije moralno onemogućavati bilo kome da posjeduje tu intelektualnu tvorevinu. Da je Stari Rim imao moć da svakog svog građanina izdašno nahrani po cijeni ne većoj od cijene hrane samo na Cezarovoj trpezi, narod bi nasilno svrgao Cezara kad bi itko bio prepušten skapavanju od gladi. Ali buržoaski sistem vlasništva iziskuje da znanje i kultura budu racionirani prema platežnoj sposobnosti. Alternativni, tradicionalni oblici kooperacije tj. dobrovoljnog udruživanja onih koji stvaraju i onih koji podupiru ovo stvaralaštvo, što su posredstvom informacijskih tehnologija dobili nove forme, guraju se u neravnopravnu borbu sa zastrašujuće moćnim vlasničkim sistemima masovne komunikacije. A ti sistemi masovne komunikacije zasnovani su pak na prisvajanju zajedničkih prava svih ljudi na elektromagnetski spektar. No diljem digitalnog društva, klasa radnika na znanju (stvaralaca) - umjetnika, književnika, studenata, tehnoloških stručnjaka i znanstvenika koji nastoje unaprijediti uvjete svog života na osnovi prikupljanja znanja i analize dostupnih informacija - biva radikalizirana sukobom između onoga za što znaju da je moguće i onoga što ih ideologija buržuja prisiljava da prihvate. Iz tog nesklada rađa se svijest ove nove klase, a s njenim uzdizanje do samosvijesti započinje pad vlasništva.

Napredak digitalnog društva, čiji je nedobrovoljni promicatelj upravo buržoazija, nadomješta izoliranost stvaratelja proizašlu iz nametnutog principa "konkurencije", njihovim revolucionarnim udruživanjem i suradnjom. Stvaratelji znanja, tehnologije i kulture otkrivaju da im više nije potrebna struktura proizvodnje zasnovana na vlasništvu i struktura distribucije zasnovana na prinudi plaćanje. Udruživanje i anarhistički model proizvodnje bez vlasništva, omogućuje stvaranje slobodnog softvera (odnosno slobodnih informacija) posredstvom kojeg stvaratelji stječu kontrolu nad tehnologijom daljnje proizvodnje.(1) Sama mreža, oslobođena kontrole difuzijskih tvrtki i drugih vlasnika nad kanalima protoka informacija, postaje centralnim mjestom novog sistema distribucije bez hijerarhijske kontrole, zasnovanog na udruživanju ravnopravnih stvaratelja, koji nadomješta prinudne sustave distribucije za sva dobra s "nultom graničnom cijenom". Sveučilišta, knjižnice i srodne institucije postaju saveznici nove klase koja im tumači njihovu povijesnu ulogu distributera znanja, na osnovi čega im postavlja zahtjev da osiguraju što potpuniju dostupnost znanju o

kojemu se skrbe, kako bi ga svi ljudi mogli koristiti slobodno. Oslobođenje informacija od kontrole nosilaca njihovog "vlasništva", oslobađa radnika od nametnute mu uloge staratelja o stroju. Slobodna informacija omogućuje radniku da uloži svoje vrijeme, ne u potrošnju buržoaske kulture koja uključuje sve dramatičnije nagovaranje na bespredmetnu potrošnju, već u usavršavanje svoga uma i svojih vještina. Sve svjesniji svojih stvaralačkih moći on prestaje biti pasivnim sudionikom u sistemu proizvodnje i potrošnje u koji je ukalupljen unutar buržoaskog društva.

Gdje god je došla na vlast, buržoazija je razorila sve feudalne, patrijarhalne, idilične odnose. Ona je nemilosrdno pokidala šarolike feudalne veze koje su čovjeka vezivale za njegove "prirodno pretpostavljene", i nije ostavila između čovjeka i čovjeka nikakvu drugu vezu osim golog vlastitog interesa, osim bezdušnog "plaćanja u gotovini". Ona je u ledenoj vodi sebičnog računa utopila svete drhtaje pobožnog zanosa, viteškog oduševljenja, malograđanske sentimentalnosti. Ona je osobno dostojanstvo pretvorila u razmjensku vrijednost. I na mjesto bezbrojnih poveljama priznatih i izvojevanih sloboda stavila onu jednu besavjesnu slobodu - Slobodnu trgovinu. Jednom riječju, na mjesto eksploatacije prikrivene religioznim i političkim iluzijama, stavila otvorenu, besramnu, direktnu, surovu eksploataciju.

Stoga se sistem buržoaskog vlasništva nužno do posljednjih snaga bori protiv nadolazećeg dubokosežnog oslobođenja radnih klasa, čiji pristup moći znanja i informacija nadilazi njihovu prijašnju ulogu potrošača masovne kulture. Koristeći se svojim omiljenim sredstvom "slobodne trgovine", nosioci vlasništva pokušava izazvati istu onu krizu hiperprodukcije koje su se nekoć strašno bojali. Pokušavajući, u očaju, utjerati stvaratelje u ulogu nadničara-potrošača, buržoazija pokušava materijalnu zaknutost nekih dijelova Globusa iskoristiti kao izvor jeftinih roba s kojima bi, sad ne barbaramente, nego svoj najdragocijeniji posjed - obrazovane tehnološke radnike najrazvijenih društava - podmitila i vratila natrag u kulturnu pasivnost.

Na ovom stupnju radnici i stvaratelji još uvijek sačinjavaju nekoherentnu masu raspršenu po cijelom Globusu i rascjepkanu konkurencijom. S vremena na vrijeme, stvaratelji pobjeđuju, ali samo za kraće vrijeme. Pravi rezultat njihove borbe ne predstavlja neki neposredni uspjeh, nego udruživanje koje se sve više širi. Tom udruživanju pomažu usavršena sredstva komunikacije koje je stvorila moderna industrija, a koji dovode u vezu radnike i stvaratelje što žive na različitim mjestima. Potrebna je, međutim, samo ovakva veza, pa da se mnoge lokalne borbe koje su svugdje istog karaktera centraliziraju u jednu nacionalnu borbu među klasama. A svaka klasna borba je politička borba. Udruživanje, za koje su građanima srednjeg vijeka s njihovim bijednim putevima bila potrebna stoljeća, moderni radnici na znanju postižu, zahvaljujući "globalnoj mreži", u svega nekoliko godina.

Sloboda i stvaranje

Ali buržoazija nije samo iskovala oružje koje joj donosi smrt; ona je stvorila i ljude koji će to oružje nositi - digitalnu radničku klasu ili stvaratelje. Posjedujući vještine i znanja koja stvaraju i društvenu i razmjensku vrijednost, opirući se statusu robe, sposobni da kolektivno proizvedu sve tehnologije slobode, takvi se radnici ne mogu svesti na "dodatke strojevima". Ondje gdje su svojedobno spone neznanja i geografske izoliranosti vezivale proletera uz industrijsku vojsku, u kojoj je tvorio nerazlučivu i lako zamjenjivu komponentu, stvaratelji koji zajednički preuzimaju kontrolu nad mrežom ljudskih komunikacija, zadržavaju svoju individualnost i nude vrijednosti svoga intelektualnog rada putem raznovrsnih sredstava koja su pogodnija za ostvarenje općeg blagostanja i slobode od bilo čega što je sistem buržoaskog vlasništva ikada dopuštao.

Ali upravo proporcionalno uspjehu stvaratelja na uspostavljanju istinski slobodne ekonomije, buržoazija mora pojačavati strukturu prinudne proizvodnje i distribucije prikrivene u njenom tobožnjim zalaganjem za "slobodna tržišta" i "slobodnu trgovinu". Iako spremna da silom brani uređenja koja ovise o sili - koliko god zamaskirana ta sila bila - buržoazija ponajprije pokušava ponovno nametnuti prinudu svojim omiljenim instrumentom prisile, institucijama svog zakona. Poput ancien régimea u Francuskoj, koji je vjerovao da se feudalno vlasništvo, unatoč modernizaciji društva, može održati konzervativnom silom zakona, vlasnici buržoaske kulture očekuju da njihov zakon o intelektualnom vlasništvu pruža čudotvornu moć u borbi protiv sila koje su sami oslobodili.

Na izvjesnom stupnju razvitka sredstava proizvodnje i razmjene, odnosi u kojima je feudalno društvo proizvodilo i razmjenjivalo dobra, feudalna organizacija poljoprivrede i manufakture, jednom riječju - feudalni vlasnički odnosi nisu više odgovarali već razvijenim proizvodnim snagama; oni su se pretvorili u okove. Oni su morali biti raskinuti - i bili su raskinuti.

Na njihovo mjesto došla je slobodna konkurencija sa njoj svojstvenom društvenom i političkom strukom, s ekonomskom i političkom vladavinom buržoaske klase. Ali "slobodna konkurencija" nikada nije bilo ništa više od aspiracije buržoaskog društva koje je uvijek osjećalo posljedice intrinzične naklonosti kapitalista prema monopolu. Buržoasko vlasništvo predstavlja primjer koncepcije monopola, jer je na razini praktičnih dogovora osporava dogmu slobode koju je buržoaski zakon proglasio na nekonzistentan način. Kako u

novom digitalnom društvu stvaratelji uspostavljaju istinski slobodne oblike ekonomske djelatnosti, tako dogma buržoaskog vlasništva sve više dolazi u sukob s dogmom buržoaske slobode. Zaštita vlasništva nad idejama iziskuje gušenje slobodnog razvoja tehnologije, što znači i gušenje slobode govora. Posredstvom državnih institucija koje štite zakon i red, pokušava se zabraniti slobodno stvaralaštvo. Znanstvenike, umjetnike, inženjere i studente sprječava se u stvaranju ili dijeljenju znanja iz razloga što njihove ideje ugrožavaju pravo vlasništva u postojećem sistemu kulturne proizvodnje i distribucije. Stvaratelji svoj klasni identitet najasnije nalaze u sudnicama vlasnika, i to je stoga mjesto gdje počinje sukob.

Ali zakon buržoaskog vlasništva nije čudotvorna amajlija kojom je moguće zaštititi se od posljedica razvoja tehnologije u buržoaskom društvu: metla čarobnjakovog učenika ne prestaje mesti, ali voda nastavlja rasti. Poraz vlasništva događa se u domeni tehnologije, kada novi načini proizvodnje i distribucije počinju raskidati okove prevaziđenoga zakona.

Sve ranije klase koje su osvajale vlast težile su da svoj izvojevani životni položaj osiguraju time što su čitavo društvo podvrgavale uvjetima svoga načina prisvajanja. Radnici na znanju ne mogu uspostaviti svoju kontrolu nad proizvodnim snagama društva ako ne ukinu svoj vlastiti dosadašnji način prisvajanja, a time dosadašnji način prisvajanja u cjelini. Ovo je revolucionarna posvećenost slobodi - dokidanju vlasništva nad idejama, omogućavanju slobodnog kolanja znanja, ponovnom uspostavljanju kulture kao simboličkog javnog dobra kojega dijele sva ljudska bića.

Vlasnicima nad kulturom mi kažemo: Vi se užasavate što mi hoćemo ukinuti privatno vlasništvo nad idejama. Ali u vašem postojećem društvu privatno vlasništvo ukinuto je za devet desetina stanovništva. Ono što radnici na znanju stvaraju, odmah prisvajaju njihovi poslodavci koji polažu pravo na plodove njihovog intelektualnog truda posredstvom zakona o patentima, autorskih prava, poslovnih tajni i drugih koncepata "intelektualnog vlasništva". Njihovo rođenjem stečeno pravo na elektromagnetski spektar, koji svim ljudima može omogućiti da komuniciraju jedni s drugima i uče jedni od drugih, slobodno, uz gotovo neiscrpn kapacitet, po nominalnoj cijeni, oduzela im je buržoazija, a u zamjenu im se nude proizvodi koji se konzumiraju kroz medije - difuzijski emitirana kultura i telekomunikacijske usluge - koje skupo plaćaju. Njihova kreativnost ne nalazi oduška: njihova glazba, njihova umjetnost, njihovo pripovijedanje guši se u gomili robe koje je stvorila kapitalistička kultura, pojačana svim sredstvima oligopolističke "difuzije", pred kojom bi ljudi trebali ostati pasivni, trošeći, a ne stvarajući. Ukratko, vlasništvo za kojim plaćete je rezultat krađe: njegovo postojanje samo za nekolicinu je moguće samo zahvaljujući njegovom nepostojanju za sve ostale. Vi nam, dakle, predbacujete što hoćemo dokinuti formu vlasništva koje kao nužnu pretpostavku ima situaciju u kojoj je ogromna većina društva lišena takvog vlasništva.

Prigovara se kako će ukidanjem privatnog vlasništva nad idejama i kulturom, zbog nedostatka "podstreka", prestati sav stvaralački rad i kako će nastupiti opća lijenost. Po tome glazbe, umjetnosti, tehnologije ili učenja nije trebalo biti prije dolaska buržoazije koja je sama smislila način kako cjelokupnost znanja i kulture sprezi okovati u lance gotovine. Ako imamo u vidu pojavu slobodne proizvodnje i slobodne tehnologije, slobodnog softvera i rezultirajući razvoj tehnologije za slobodnu distribuciju, ispada da taj argument naprosto osporava očevidne i neporecive činjenice. Činjenica biva podvrgnuta dogmi, pa se odnosi koji su karakterizirali intelektualnu proizvodnju i kulturnu distribuciju tijekom kratkotrajnog perioda tokom kojega se buržoazija našla u svom zenitu, prikazuju kao "jedino mogući", usprkos brojnim argumentima protiv koje nameću naša prošlost i sadašnjost.

Zato mi kažemo vlasnicima: Pogrešno shvaćanje, po kome se odnosi proizvodnje i vlasništva, iz povijesnih odnosa, koji nastaju i nestaju usporedo s napretkom proizvodnih snaga, pretvaraju u vječne zakone prirode i razuma, zajedničko vam je sa svim propalim vladajućim klasama. Ono što jasno vidite u primjeru antičkog vlasništva, ono što dopuštate pri razmatranju feudalnog vlasništva, nikako ne možete dopustiti kad razmatrate buržoaski oblik vlasništva.

Naši teorijski zaključci nikako se ne zasnivaju na idejama ili načelima koje je izmislio ili otkrio, ovaj ili onaj tobože "univerzalni" reformator. Oni jednostavno, u općim pojmovima, izražavaju stvarne odnose koji proizlaze iz postojeće klasne borbe, iz povijesnog pokreta koji se odvija pred našim vlastitim očima.

Kad govorimo o idejama koje revolucioniraju čitavo društvo, time samo ukazujemo na činjenicu da su se u okviru starog društva izgradili elementi onog novog, da s raspadanjem starih životnih odnosa ide u korak i raspadanje starih ideja.

Mi, borci za slobodno informacijsko društvo želimo postupno, korak po korak, iz ruku buržoazije preuzeti intelektualnu baštinu čovječanstva koja pripada cijeloj ljudskoj zajednici. Mi se borimo za povrat kulturnog nasljeđa koje nam je ukradeno pod krinkom tzv. "intelektualnog vlasništva", kao i za povrat medija elektroničke komunikacije (elektromagnetskog spektra). Mi se zalažemo za slobodu govora, slobodno širenje znanja i slobodni razvoj tehnologije. Načini naše borbe bit će, dakako, različiti u različitim zemljama, no oni trebaju biti u skladu s našim glavnim ciljevima, a oni su sljedeći:

- Ukidanje bilo kakvog oblika privatnog vlasništva nad idejama.
- Povlačenje svih isključivih dozvola, privilegija i prava na korištenje spektra elektromagnetskog zračenja i poništenje svih ugovora o trajnom vlasništvu nad elektromagnetskim frekvencijama.
- Razvoj elektroničke infrastrukture koja će svim ljudima omogućiti jednaka prava u procesu komunikacije.
- Otvorenost kompjuterskih programa i bilo koje druge vrste softvera, shvaćenog u najširem smislu te riječi (što uključuje npr. i genetski kod), i njihovo tretiranje kao javnog dobra.
- Potpuno poštivanje slobode govora, uključujući sve vrste "tehničkog" govora.
- Zaštita integriteta kreativnog rada.
- Slobodan i ravnopravan pristup svim informacijama nastalim u javnom sustavu informiranja i svim obrazovnim materijalima koji se koriste u bilo kojoj grani javnog obrazovnog sustava.

Na ovaj način mi podižemo revoluciju koja će osloboditi ljudsku misao. Odbacivanjem privatnog vlasništva nad idejama stvara se osnova za istinsku ljudsku zajednicu u kojoj će slobodan razvoj svakog pojedinca biti uvjet slobodnog razvoja svih članova ljudskog društva.

(1) Pokret za slobodni softver, iniciran ranih 80-tih godina, mobilizirao je programere diljem svijeta za rad na projektima stvaranja operativnog sustava GNU/Linux i potrebnog softvera, koje njihovi korisnici mogu slobodno kopirati, modificirati i redistribuirati. To tehničko okruženje, sada sveprisutno i nadmoćno proizvodima industrije vlasničkog softvera, oslobađa korisnike računala od monopolističkog oblika tehnološke kontrole koja je po intencijama kapitalista trebala dominirati revolucijom na području osobnih računala. Istiskujući vlasničku proizvodnju najmoćnijeg monopola na svijetu, pokret za slobodni softver pokazuje kako je kroz udruživanje digitalnih radnika moguće proizvesti dobra, što se distribuiraju po nominalnoj cijeni, bolja od onih koja nastaju u okviru kapitalističke organizacije proizvodnje - unatoč toliko razglašenim "poticajima" koje stvaraju ekskluzivni zakon o "intelektualnom vlasništvu" kao i vlasništvo samo.